

Ja biram zdravlje, a vi?

Vodeći faktori rizika za maligne bolesti

- Upotreba duvana je najveći mogući uzrok raka u svetu.
- Prestanak pušenja će imati veliki pozitivan uticaj na zdravlje samog pušača, ali i na zdravlje njegove porodice i prijatelja.
- Dobra vest je da je prestanak pušenja u bilo kom dobu koristan, povećava očekivano trajanje života i poboljšava kvalitet života.

Vodeći faktori rizika za maligne bolesti

- Prekomerna težina ili gojaznost povećava rizik od deset karcinoma: debelog creva, dojke, materice, jajnika, pankreasa, jednjaka, bubrega, jetre, prostate i žučne kese.
- Dobra vest je da smanjujete svoj rizik ukoliko održavate normalnu telesnu težinu i svakodnevno vežbate /imate fizičku aktivnost/.

U Evropi
1 od **3**
11-godišnjaka
je predgojazno
ili gojazno

Jedi Igraj
zdravo ● snažno
napravi ravnotežu

Vodeći faktori rizika za maligne bolesti

- Male promene u ishrani mogu učiniti razliku i smanjiti rizik od malignih bolesti.
- Ograničite unos crvenog mesa i izbjegavajte konzervirano meso/hranu.
- Svakodnevno jedite sveže povrće i voće.

Zdrav tanjir za decu

Vodeći faktori rizika za maligne bolesti

- Alkohol je snažno povezan sa povećanim rizikom od nekoliko karcinoma.
- Dobra vest je da manje korišćenje alkohola smanjuje rizik od karcinoma usta, ždrela, grkljana, jednjaka, debelog creva, jetre i dojke.
- Najzdravije piće je voda.

ALKOHOL
POVEĆAVA
RIZIK ZA
KARCINOM
DOJKE

Što više piješ veći je rizik
da dobiješ rak dojke.

RAZMISLI DVAPUT.

ZAŠTO PITI VODU?

1. Pomaže da izgubiš kilograme.

2. Lepa koža.

3. Pomaže u borbi protiv infekcija.

4. Uklanja toksine iz tela.

5. Zdravo srce.

6. Prevencija bola u zglobovima i artritisa.

7. Podiže energiju.

8. Prevencija zatvora.

9. Smanjuje rizik od karcinoma.

10. Povećava produktivnost.

Vodeći faktori rizika za maligne bolesti

- Prekomerno i nekontrolisano izlaganje ultraljubičastom (UV) zračenju povećava rizik za melanome i druge maligne tumore kože, a u posebnom su riziku deca jer im je koža osetljivija.
- Dobra vest je da smanjenje izloženosti UV zračenju od sunca i drugih izvora (kao što su solarijumi) smanjuje rizik od mnogih karcinoma kože.

UV INDEKS		PREVENTIVNA ZAŠTITA	VREME BORAVKA NA SUNCU, BEZ PREVENTIVNE ZAŠTITE
>9	Veoma velik		<30 min
7 - 9	Velik		40 min
4 - 7	Srednji		60 min
2 - 4	Niski		60-120 min
0 - 2	Minimalan		>120 min

Prevenција malignih bolesti je moguća

- Sveukupno, više od jedne trećine svih karcinoma može se sprečiti zdravom ishranom, redovnom fizičkom aktivnosti i održavanjem normalne telesne težine.
- Koji je vaš izbor?

